

ZPI VADLĪNIJAS TĪRĪŠANAS LĪDZEKĻIEM UN PAKALPOJUMIEM

ZPI prasību un kritēriju darbības joma: aptver 5 tīrīšanas līdzekļu grupas (cieto virsmu tīrīšanas līdzekļi, mazgāšanas un skalošanas līdzekļi trauku mazgājamām mašīnām, līdzekļi trauku mazgāšanai ar rokām, veļas mazgāšanas līdzekļi un iepriekšējas apstrādes traipu tīrītāji veļas mazgājamām mašīnām un saimniecības precēm), kā arī tīrīšanas pakalpojumus.

ZPI prasību un kritēriju piemērošana: ZPI prasības un kritēriji tīrīšanas līdzekļiem iedalīti 5 atsevišķās grupās, tīrīšanas pakalpojumiem - vienā atsevišķā grupā.

ZPI vadlīniju uzbūve: sastāv no 2 daļām:

- informatīvās;
- praktiskai lietošanai paredzētās.

Informatīvā daļa vadlīniju lietotāju iepazīstina ar galvenajām normatīvo aktu prasībām, preču/pakalpojumu grupas būtiskajām ietekmēm uz vidi un iespējamajiem šīs ietekmes samazināšanas veidiem, kā arī ar konkrētās preču/pakalpojumu grupas ZPI prasībām un kritērijiem saistīto informāciju.

Praktiskai lietošanai paredzētā sniedz "lietošanai gatavas" ZPI prasības un kritērijus konkrētam iepirkuma posmam (atlases kritēriji/tehniskās specifikācijas/piedāvājumu izvērtēšanas kritēriji/līguma izpildes noteikumi). Aiz katras ZPI prasības un kritērija seko tam atbilstoša verifikācijas (atbilstības pārbaudes) metode. Nobeigumā sniegti plašāki paskaidrojumi dažiem ar iepirkuma organizēšanu un īstenošanu saistītiem aspektiem.

SATURA RĀDĪTĀJS

1. NORMATĪVO AKTU PRASĪBAS TĪRĪŠANAS LĪDZEKĻU UN PAKALPOJUMU ZAĻAJAM PUBLISKAJAM IEPIRKUMAM	3
2. BŪTISKĀ IETEKME UZ VIDĪ	5
3. AR ZPI PRASĪBĀM UN KRITĒRIJIEM SAISTĪTĀ INFORMĀCIJA	6
4. TĪRĪŠANAS LĪDZEKĻU ZAĻAIS PUBLISKAIS IEPIRKUMS	8
4.1. CIETO VIRSMU TĪRĪŠANAS LĪDZEKĻI	8
4.2. TĪRĪŠANAS LĪDZEKĻI TRAUKU MAZGĀŠANAI AR ROKĀM	9
4.3. VEĻAS MAZGĀŠANAS LĪDZEKĻI UN IEPRIEKŠĒJĀS APSTRĀDES TRAIPU TĪRĪTĀJI	10
4.4. TRAUKU MAZGĀŠANAS MAŠĪNU MAZGĀŠANAS LĪDZEKĻI UN SKALOŠANAS LĪDZEKĻI.....	12
4.5. SAIMNIECĪBAS PRECES	13
5. TĪRĪŠANAS PAKALPOJUMU ZAĻAIS PUBLISKAIS IEPIRKUMS	14
6. PAPILDINFORMĀCIJA	15

1. NORMATĪVO AKTU PRASĪBAS TĪRĪŠANAS LĪDZEKĻU UN PAKALPOJUMU ZAĻAJAM PUBLISKAJAM IEPIRKUMAM

Normatīvais akts	Attiecināmo prasību izklāsts
<p>Publisko iepirkumu likums (PIL), 17. pants</p>	<ul style="list-style-type: none"> • tiešās pārvaldes iestādēm ir <u>pienākums</u> preces un pakalpojumus <u>iegādāties</u> no Ministru kabineta noteiktās centralizēto iepirkumu institūcijas vai ar tās starpniecību, ja attiecīgās preces vai pakalpojumi ietilpst Ministru kabineta noteiktajās preču un pakalpojumu grupās un to līgumcena 12 mēnešu laikā attiecīgajā preču vai pakalpojumu grupā ir 1000 <i>euro</i> vai lielāka (PIL 17 (7)). • pašvaldībām un pašvaldību iestādēm ir pienākums preces un pakalpojumus iegādāties no centralizēto iepirkumu institūcijas vai ar tās starpniecību, ja attiecīgās preces vai pakalpojumi ietilpst Ministru kabineta noteiktajās preču un pakalpojumu grupās un to līgumcena 12 mēnešu laikā attiecīgajā preču vai pakalpojumu grupā ir 10 000 <i>euro</i> vai lielāka (PIL 17 (8)). <ul style="list-style-type: none"> • pašvaldība un pašvaldības iestāde šā panta astotajā daļā un tiešās pārvaldes iestāde šā panta septītajā daļā minētajā gadījumā <u>var neiegādāties</u> attiecīgās preces un pakalpojumus no Ministru kabineta noteiktās centralizēto iepirkumu institūcijas vai ar tās starpniecību jebkurā no šādiem gadījumiem: <ul style="list-style-type: none"> 1) tiešās pārvaldes vai pašvaldības iestādes vai pašvaldības vajadzībām atbilstošu precī vai pakalpojumu nav iespējams iegādāties no centralizēto iepirkumu institūcijas vai ar tās starpniecību saskaņā ar centralizēto iepirkuma institūcijas publicētajām tehniskajām specifikācijām; 2) tiešās pārvaldes vai pašvaldības iestāde vai pašvaldība var nodrošināt preču vai pakalpojumu iegādi par zemāku cenu. Šādā gadījumā tā vienu darbdienu pirms iepirkuma līguma noslēgšanas fiksē centralizēto iepirkumu institūcijas piedāvāto līgumcenu attiecīgajām precēm un pakalpojumiem, izdrukājot informāciju par attiecīgo preču un pakalpojumu cenu no centralizēto iepirkumu institūcijas uzturētas informācijas sistēmas vai pieprasot šo informāciju no centralizēto iepirkumu
<p>PIL, 19. pants</p>	<ul style="list-style-type: none"> • pasūtītājs, sagatavojot iepirkumu, ņem vērā saskaņā ar šā panta otro daļu noteiktās prasības. Ja tādas nav noteiktas, pasūtītājs pēc iespējas dod priekšroku tādām tehnisko specifikāciju prasībām, piedāvājuma izvērtēšanas kritērijiem un iepirkuma līguma izpildes noteikumiem, kas nodrošina iepirkuma atbilstību zaļā publiskā iepirkuma principiem, ievērojot samērīguma principu un balstoties uz objektīviem iemesliem (PIL 19 (1)). • Ministru kabinets nosaka zaļā publiskā iepirkuma principus, prasības un to piemērošanas kārtību, preču, pakalpojumu un būvdarbu grupas, kurām piemēro zaļā publiskā iepirkuma prasības, piedāvājuma vērtēšanas kritērijus, iepirkuma līguma izpildes noteikumus un kontroles kārtību (PIL 19 (2)).

<p>MK 28.02.2017. noteikumi Nr. 108 „Publisko elektronisko iepirkumu noteikumi”.</p>	<p>Noteikumi nosaka:</p> <ul style="list-style-type: none"> • centralizēti iepērkamo preču un pakalpojumu grupas un centralizēto iepirkumu institūcijas (1. pielikums), kā arī to sniegto pakalpojumu izmantošanas nosacījumus (MK not. 1.5. p.).
<p>MK 20.06.2017. noteikumi Nr. 353 „Prasības zaļajam publiskajam iepirkumam un to piemērošanas kārtība”</p>	<ul style="list-style-type: none"> • noteikumi nosaka zaļā iepirkuma prasības un kritērijus, kurus izmanto to preču un pakalpojumu publiskajā iepirkumā, kam zaļais iepirkums piemērojams obligāti (1. pielikums) (MK not. 1.2. p.). • papildus šo noteikumu 6. un 7. punktā noteiktajam preču, pakalpojumu vai būvdarbu publiskajā iepirkumā var izmantot arī citas zaļā iepirkuma prasības un kritērijus, ja tie attiecināmi uz iepērkamo preču un pakalpojumu grupu vai būvdarbiem, nodrošina brīvu preču un pakalpojumu kustību, vienādas iespējas piegādātājiem, atklātību un prasību samērību un nepieļauj diskrimināciju (MK not. 8. p.). • pasūtītājs vai sabiedrisko pakalpojumu sniedzējs, iegādājoties centralizēto elektronisko iepirkumu sistēmā šo noteikumu 1. pielikumā iekļautās preces un pakalpojumus, ja iespējams, izvēli veic no videi draudzīgu preču un pakalpojumu elektronisko katalogu piedāvājuma (MK not. 12. p.). • centralizēto iepirkumu institūcija: <ul style="list-style-type: none"> - nodrošina videi draudzīgu preču un pakalpojumu elektronisko katalogu izveidi un pastāvīgu darbību, prioritāti atvēlot tām preču un pakalpojumu grupām, kuras iekļautas šo noteikumu 1. pielikumā; - videi draudzīgu preču un pakalpojumu elektronisko katalogu preču piegādātājiem izvirza zaļā iepirkuma prasības atbilstoši šiem noteikumiem (MK not. 16. p.).
<p>SECINĀJUMI.</p> <p>1) Tīrīšanas līdzekļiem un pakalpojumiem ZPI prasību un kritēriju piemērošana publiskajā iepirkumā <u>ir obligāta</u> (MK 20.06.2017. noteikumi Nr. 353 „Prasības zaļajam publiskajam iepirkumam un to piemērošanas kārtība”, 1. pielikums).</p> <p>2) Ja iepirkums atbilst PIL 17 (7) panta nosacījumiem, tiešās pārvaldes iestādes, kā arī pašvaldības un pašvaldību iestādes telpu uzturēšanas un uzkopšanas preces iegādājas no centralizēto iepirkumu institūcijas vai ar tās starpniecību (MK 28.02.2017. noteikumi Nr. 108 „Publisko elektronisko iepirkumu noteikumi”, 1. pielikuma 9.3.p.).</p> <p>3) PIL nosaka izņēmumus, kādos gadījumos tiešās pārvaldes iestādes, pašvaldības un pašvaldību iestādes var neiegādāties attiecīgās preces vai pakalpojumus no centralizēto iepirkumu institūcijas vai ar tās starpniecību. Šādos gadījumos tīrīšanas līdzekļu publiskajā iepirkumā jāievēro MK 20.06.2017. noteikumi Nr. 353 „Prasības zaļajam publiskajam iepirkumam un tā piemērošanas kārtība” prasības.</p> <p>4) Papildus 1. pielikumā noteiktajām ZPI prasībām un kritērijiem publiskajā iepirkumā var izvirzīt arī citas ZPI prasības un kritērijus, ja tie izpilda MK 20.06.2017. noteikumu Nr. 353 „Prasības zaļajam publiskajam iepirkumam un to piemērošanas kārtība” 8. punkta prasības.</p>	

2. BŪTISKĀ IETEKME UZ VIDI

Ietekme uz vidi	Ietekmes samazināšanas pasākumi ar ZPI palīdzību
Klimata pārmaiņas	Izmantot tīrīšanas līdzekļus, kas ir efektīvi zemākā temperatūrā.
Cilvēku veselība	Izvairīties no dažu bīstamu vielu izmantošanas produktos.
Ekotoksiskums	Izvairīties no fosfora izmantošanas un ierobežot biocīdu izmantošanu produktos.
Eitrofikācija	Sniegt informāciju par ieteicamajām devām.
Ūdenspatēriņš	Ierobežot produktu kopējo robežatšķaidījumu.
Atkritumu radišana	Samazināt produktu patēriņu, pārskatot tīrīšanas plānus un paņēmienus. Pilnveidot tīrīšanas personāla kvalifikācijas celšanu. Samazināt izmantojamā iepakojuma daudzumu. Nodrošināt izmantojamā iepakojuma reciklējamību un reciklēta iepakojuma izmantošanu.

3. AR ZPI PRASĪBĀM UN KRITĒRIJĒM SAISTĪTĀ INFORMĀCIJA

Darbības joma	<p>1. tīrīšanas līdzekļi:</p> <p>1.1. cieto virsmu tīrīšanas līdzekļi; 1.2. mazgāšanas un skalošanas līdzekļi trauku mazgājamām mašīnām; 1.3. līdzekļi trauku mazgāšanai ar rokām; 1.4. veļas mazgāšanas līdzekļi un iepriekšējās apstrādes traipu tīrītāji veļas mazgājamām mašīnām; 1.5. saimniecības precēm</p> <p>2. tīrīšanas pakalpojumi.</p>	
Uzziņas par ZPI prasību un kritēriju avotiem	<p>ES ZPI kritēriji tīrīšanas līdzekļiem un pakalpojumiem (<i>latviski</i>)</p> <p>Tehniskais raksturojums (<i>angliski</i>)</p>	<p>1) Atveriet EK ZPI mājas lapu: http://ec.europa.eu/environment/gpp/eu_gpp_criteria_en.htm</p> <p>2) Atrodiet sadaļu <i>Cleaning products and services</i> un atveriet attiecīgo dokumentu!</p>
Svarīgākie ES normatīvie akti, kuru nosacījumi ietverti ZPI prasībās un kritērijos	<ul style="list-style-type: none"> • EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (EK) Nr. 1272/2008 (2008. gada 16. decembris) par vielu un maisījumu klasificēšanu, marķēšanu un iepakojšanu un ar ko groza un atceļ Direktīvas 67/ 548/EEK un 1999/45/EK un groza Regulu (EK) Nr. 1907/2006 • EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (EK) Nr. 1907/2006 (2006. gada 18. decembris), kas attiecas uz ķīmikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (REACH), un ar kuru izveido Eiropas Ķīmikāliju aģentūru, groza Direktīvu 1999/45/EK un atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 793/93 un Komisijas Regulu (EK) Nr. 1488/94, kā arī Padomes Direktīvu 76/769/EEK un Komisijas Direktīvu 91/155/EEK, Direktīvu 93/67/EEK, Direktīvu 93/105/EK un Direktīvu 2000/21/EK (Dokuments attiecas uz EEZ) • EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (EK) Nr. 648/2004 (2004. gada 31. marts) par mazgāšanas līdzekļiem 	
Ar tīrīšanas līdzekļu un pakalpojumu ZPI prasībām un kritērijiem vai to verifikāciju saistītie		<p>Mājas lapa: http://www.eco-label.com</p> <p>ES ekomarķējums. Izdevējs - Eiropas Komisija. Ekomarķējums spēkā no 1992. gada un aptver 32 produktu grupas, ieskaitot tīrīšanas līdzekļus un pakalpojumus. ES ekomarķējums ir I tipa ekomarķējums (skat. vairāk paskaidrojumu sadaļā).</p>

ekomarķējumi un standarti		<p>Mājas lapa: http://nordic-ecolabel.org/</p> <p>Ziemeļu gulbis. Izdevējs Ziemeļvalstu padome. Dibināts 1989. gadā. Ziemeļvalstu ekomarķējums, kas atbilst I tipa ekomarķējuma prasībām. Kritēriji vairāk nekā 60 preču/pakalpojumu grupām, ieskaitot tīrīšanas līdzekļus un pakalpojumus.</p>
		<p>Mājas lapa: http://www.naturskyddsforeningen.se/in-english</p> <p>Laba vides izvēle. Zviedrijas dabas aizsardzības biedrības izstrādāts ekomarķējums daudzām preču grupām (arī tīrīšanas līdzekļiem), izplatīts visā Skandināvijā. Atbilst I tipa ekomarķējuma prasībām.</p>
	<p>LVS EN ISO 14001:2015 "Vides pārvaldības sistēmas"</p>	<p>Šis standarts paredz, ka pakalpojumu sniedzējs ir savā uzņēmumā ieviesis vides pārvaldības sistēmu (VPS), ir apzinājis vides un ilgtspējas prasības savā uzņēmumā, ir apņēmis mazināt šo ietekmi uz vidi un to praktiski īsteno, kā arī regulāri pārskata, kā varētu papildus uzlabot savu darbību šajā jomā. Lai pārliecinātos par VPS faktisko darbību un to vai tā atbilst minimālajām standarta prasībām, tās ieviešanu apliecina neatkarīga atzīta iestāde (iestāde, kas akreditēta izdot sertifikācijas atzinumus par atbilstību ISO 14001 standartam). Dodot priekšroku uzņēmumiem ar šādu VPS, iestāde sekmēs tādu pakalpojumu saņemšanu, kuru izpildes laikā būs mazāka ietekme uz vidi.</p>

4. TĪRĪŠANAS LĪDZEKĻU ZAĻAIS PUBLISKAIS IEPIRKUMS	
4.1. CIETO VIRSMU TĪRĪŠANAS LĪDZEKĻI	
Iepirkuma dokumentu sastāvdaļas	ZPI prasības un kritēriji
Iepirkuma līguma priekšmets	Videi draudzīgu cieto virsmu tīrīšanas līdzekļi (t.sk. universālie tīrīšanas līdzekļi, virtuves virsmu, logu stiklu un sanitāro mezglu tīrīšanas līdzekļi)
Tehniskās specifikācijas	<p>1. ĶĪMISKĀS PRASĪBAS</p> <p>1.1. Produktiem ir jāatbilst ES ekomarķējuma kritērijiem cietā seguma tīrīšanas līdzekļiem (ES 2017/1217)¹ attiecībā uz aizliegtām vielām, kuras nedrīkst būt iekļautas produkta sastāvā nekādā koncentrācijā, vai ierobežota lietojuma vielām, kur nedrīkst būt pārsniegta norādītā koncentrācija (4. kritērijs), un toksicitāti ūdens organismiem (1.kritērijs).</p> <p>1.2. Produkts, kas iepakots aerosolā, nedrīkst saturēt propelentus.</p> <p>ATBILSTĪBAS PĀRBAUDE. Par atbilstīgiem uzskata produktus, kam ir attiecīgs I tipa ekomarķējums, kurš atbilst uzskaitītajiem kritērijiem. Pieņem arī citus atbilstošus pierādījumus, piemēram, produkta etiķetē, drošības datu lapā (DDL), ražotāja tīmekļa vietnē un citās attiecīgās tehnisko datu lapās minēto sastāvdaļu uzskaitījumu kopā ar to CAS numuriem (ja tie ir pieejami) un apliecinājumu, ka neviena no uzskaitītajām sastāvdaļām nav iekļauta kandidātvielu sarakstā.</p> <p>2. PRODUKTA MARĶĒJUMA PRASĪBAS</p> <p>Visi produkti jāpiegādā ar precīziem norādījumiem par dozēšanu.</p> <p>ATBILSTĪBAS PĀRBAUDE. Pasūtītājam iesniedz lietošanas instrukcijas.</p> <p>3. IEPAKOJUMA PRASĪBAS</p> <p>Produktiem iepakojumā ar dozatoru jābūt pārdošanā kā atkārtotai uzpildīšanai paredzētas sistēmas daļai.</p> <p>ATBILSTĪBAS PĀRBAUDE. Rakstisks apliecinājums, ka produkti ar dozatoru ir paredzēti atkārtotai uzpildīšanai, kopā ar informāciju par uzpildes iespējām un cenām.</p>

¹ KOMISIJAS LĒMUMS (ES) 2017/1217 (2017. gada 23. jūnijs), ar ko nosaka ES ekomarķējuma kritērijus cietā seguma tīrīšanas līdzekļiem <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32017D1217&from=LV>.

4.2. TĪRĪŠANAS LĪDZEKĻI TRAUKU MAZGĀŠANAI AR ROKĀM	
Iepirkuma dokumentu sastāvdaļas	ZPI prasības un kritēriji
Iepirkuma līguma priekšmets	Trauku mazgāšanai ar rokām paredzētu videi draudzīgu līdzekļu iepirkums.
Tehniskās specifikācijas	<p>1. ĶĪMISKĀS PRASĪBAS</p> <p>Produktiem ir jāatbilst ES ekomarķējuma kritērijiem cietā seguma tīrīšanas līdzekļiem (ES 2017/1217) attiecībā uz aizliegtām vielām kuras nedrīkst būt iekļautas produkta sastāvā nekādā koncentrācijā, vai ierobežota lietojuma vielām, kur nedrīkst būt pārsniegta norādītā koncentrācija (4. kritērijs), un toksicitāti ūdens organismiem (1.kritērijs).</p> <p>ATBILSTĪBAS PĀRBAUDE. Par atbilstīgiem uzskata produktus, kam ir attiecīgs I tipa ekomarķējums, kurš atbilst uzskaitītajiem kritērijiem. Pieņem arī citus atbilstošus pierādījumus, piemēram, produkta etiķetē, drošības datu lapā (DDL), ražotāja tīmekļa vietnē un citās attiecīgās tehnisko datu lapās minēto sastāvdaļu uzskaitījumu kopā ar to CAS numuriem (ja tie ir pieejami) un apliecinājumu, ka neviena no uzskaitītajām sastāvdaļām nav iekļauta kandidātvielu sarakstā.</p> <p>2. MARĶĒJUMA PRASĪBAS</p> <p>Visi produkti jāpiegādā ar precīziem norādījumiem par dozēšanu.</p> <p>ATBILSTĪBAS PĀRBAUDE. Pasūtītājam iesniedz lietošanas instrukcijas.</p>

4.3. VEĻAS MAZGĀŠANAS LĪDZEKĻI UN IEPRIEKŠĒJĀS APSTRĀDES TRAIPU TĪRĪTĀJI

Iepirkuma dokumentu sastāvdaļas	ZPI prasības un kritēriji
Iepirkuma līguma priekšmets	Videi draudzīgu veļas mazgāšanas līdzekļu un iepriekšējās apstrādes traipu tīrītāju iepirkums.
Tehniskās specifikācijas	<p>1. ĶĪMISKĀS PRASĪBAS</p> <p>1.1. Produktiem ir jāatbilst ES ekomarķējuma kritērijiem cietā seguma tīrīšanas līdzekļiem (ES 2017/1217) attiecībā uz aizliegtām vielām kuras nedrīkst būt iekļautas produkta sastāvā nekādā koncentrācijā, vai ierobežota lietojuma vielām, kur nedrīkst būt pārsniegta norādītā koncentrācija (4. kritērijs), un toksicitāti ūdens organismiem (1.kritērijs).</p> <p>ATBILSTĪBAS PĀRBAUDE. Par atbilstīgiem uzskata produktus, kam ir attiecīgs I tipa ekomarķējums, kurš atbilst uzskaitītajiem kritērijiem. Pieņem arī citus atbilstošus pierādījumus, piemēram, produkta etiķetē, drošības datu lapā (DDL), ražotāja tīmekļa vietnē un citās attiecīgās tehnisko datu lapās minēto sastāvdaļu uzskaitījumu kopā ar to CAS numuriem (ja tie ir pieejami) un apliecinājumu, ka neviena no uzskaitītajām sastāvdaļām nav iekļauta kandidātvielu sarakstā.</p> <p>1.2. Produkta etiķetē, drošības datu lapā (DDL) un citās attiecīgās tehnisko datu lapās norādīto sastāvdaļu sarakstā nedrīkst iekļaut fosfātus.</p> <p>ATBILSTĪBAS PĀRBAUDE. Par atbilstīgiem uzskata produktus, kam ir attiecīgs I tipa ekomarķējums, kurš atbilst uzskaitītajiem kritērijiem. Pieņem arī citus atbilstošus pierādījumus, piemēram, apliecinājumu, ka norādīto sastāvdaļu starpā nav fosfātu.</p>
	<p>2. DOZĒŠANAS PRASĪBAS</p> <p>2.1. Ieteicamā deva normāli netīru tekstilizstrādājumu (augstas efektivitātes veļas mazgāšanas līdzekļi, krāsām droši veļas mazgāšanas līdzekļi) un viegli netīru tekstilizstrādājumu (zemas efektivitātes veļas mazgāšanas līdzekļi) mazgāšanai ūdenī ar cietību 2,5 mmol CaCO₃/l (vidēji cietā ūdenī) nepārsniedz attiecīgi šādas robežvērtības:</p> <p>2.1.1. augstas efektivitātes veļas mazgāšanas līdzekļi — 17,0 g/kg mazgājamās veļas (pulveri/tabletes) vai 17,0 ml/kg mazgājamās veļas (šķidrums);</p> <p>2.1.2. krāsām droši mazgāšanas līdzekļi — 17,0 g/kg mazgājamās veļas (pulveri/tabletes) vai 17,0 ml/kg mazgājamās veļas (šķidrums);</p>

	<p>2.1.3. zemas efektivitātes veļas mazgāšanas līdzekļi — 17,0 g/kg mazgājamās veļas (pulveri/tabletes) vai 17,0 ml/kg mazgājamās veļas (šķidrums).</p> <p>Ja piemēro ieteikumus priekšmazgāšanai un turpmākai mazgāšanai, kopējā ieteicamā deva (priekšmazgāšanai un turpmākai mazgāšanai) atbilst maksimālajai devai.</p> <p>ATBILSTĪBAS PĀRBAUDE. Jāuzrāda ieteicamā deva normāli netīru un viegli netīru tekstilizstrādājumu mazgāšanai vidēji cietā ūdenī. Ja ieteicamo devu norāda uz noslodzi, tai jāattiecas uz 4,5 kg (sausu tekstilizstrādājumu) noslodzi, mazgājot ar augstas efektivitātes mazgāšanas līdzekļiem un krāsām drošiem mazgāšanas līdzekļiem, un uz 2,5 kg (sausu tekstilizstrādājumu) noslodzi, mazgājot ar zemas efektivitātes mazgāšanas līdzekļiem.</p>
	<p>3. MARKĒJUMA PRASĪBAS</p> <p>Visi produkti jāpiegādā ar precīziem norādījumiem par dozēšanu.</p> <p>ATBILSTĪBAS PĀRBAUDE. Pasūtītājam iesniedz lietošanas instrukcijas.</p>
Iepirkuma līguma izpildes noteikumi	Attiecībā uz veļas mazgāšanas līdzekļiem jāsniedz informācija par ieteicamo mazgāšanas temperatūru.

4.4. TRAUKU MAZGĀŠANAS MAŠĪNU MAZGĀŠANAS LĪDZEKĻI UN SKALOŠANAS LĪDZEKĻI

Iepirkuma dokumentu sastāvdaļas	ZPI prasības un kritēriji
Iepirkuma līguma priekšmets	Trauku mazgājamām mašīnām paredzētu videi draudzīgu mazgāšanas līdzekļu un skalošanas līdzekļu iepirkums.
Tehniskās specifikācijas	<p>1. ĶĪMISKĀS PRASĪBAS</p> <p>1.1. Produktiem ir jāatbilst ES ekomarķējuma kritērijiem cietā seguma tīrīšanas līdzekļiem (ES 2017/1217)² attiecībā uz aizliegtām vielām kuras nedrīkst būt iekļautas produkta sastāvā nekādā koncentrācijā, vai ierobežota lietojuma vielām, kur nedrīkst būt pārsniegta norādītā koncentrācija (4. kritērijs), un toksicitāti ūdens organismiem (1.kritērijs).</p> <p>ATBILSTĪBAS PĀRBAUDE. Par atbilstīgiem uzskata produktus, kam ir attiecīgs I tipa ekomarķējums, kurš atbilst uzskaitītajiem kritērijiem. Pieņem arī citus atbilstošus pierādījumus, piemēram, produkta etiķetē, drošības datu lapā (DDL), ražotāja tīmekļa vietnē un citās attiecīgās tehnisko datu lapās minēto sastāvdaļu uzskaitījumu kopā ar to CAS numuriem (ja tie ir pieejami) un apliecinājumu, ka neviena no uzskaitītajām sastāvdaļām nav iekļauta kandidātvielu sarakstā.</p> <p>1.2. Produkta etiķetē, drošības datu lapā (DDL) un citās attiecīgās tehnisko datu lapās norādīto sastāvdaļu sarakstā nedrīkst iekļaut šādas sastāvdaļas: fosfāti.</p> <p>ATBILSTĪBAS PĀRBAUDE. Par atbilstīgiem uzskata produktus, kam ir attiecīgs I tipa ekomarķējums, kurš atbilst uzskaitītajiem kritērijiem. Pieņem arī citus atbilstošus pierādījumus, piemēram, apliecinājumu, ka norādīto sastāvdaļu starpā nav fosfātu.</p>
	<p>2. MARĶĒJUMA UN IEPAKOJUMA PRASĪBAS</p> <p>2.1. Visi produkti jāpiegādā ar precīziem norādījumiem par dozēšanu.</p> <p>ATBILSTĪBAS PĀRBAUDE. Pasūtītājam iesniedz lietošanas instrukcijas.</p> <p>2.2. Kartona iepakojuma sastāvā ir ≥ 80 % reciklētu materiālu.</p> <p>ATBILSTĪBAS PĀRBAUDE. Par atbilstīgiem uzskata produktus, kam ir attiecīgs I tipa ekomarķējums, kurš atbilst uzskaitītajiem kritērijiem. Pieņem arī citus atbilstošus pierādījumus, piemēram, ražotāja tehnisko dokumentāciju vai atzītas iestādes sagatavotu testēšanas pārskatu.</p>

² KOMISIJAS LĒMUMS (ES) 2017/1217 (2017. gada 23. jūnijs), ar ko nosaka ES ekomarķējuma kritērijus cietā seguma tīrīšanas līdzekļiem <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32017D1217&from=LV>.

4.5. SAIMNIECĪBAS PRECES	
Iepirkuma dokumentu sastāvdaļas	ZPI prasības un kritēriji
Iepirkuma līguma priekšmets	Videi draudzīgas roku ziepes, higiēnas papīrs.
Tehniskās specifikācijas	<p>1. ROKU ZIEPES <i>(prasība tiek piemērota, ja tiek iepirkts attiecīgais produkts)</i> Vismaz (ieteicams – 70) % pēc pirkuma apjoma no visām roku ziepēm, kuras pretendents ir jāpiegādā Pasūtītājam līguma ietvaros, ir jāatbilst ES ekomarķējuma tehniskajām prasībām attiecībā uz noskalojamiem kosmētikas līdzekļiem.</p> <p>ATBILSTĪBAS PĀRBAUDE. Pretendentam ir jāiesniedz to roku ziepju saraksts, kuras tiks piegādātas līgumslēdzējai iestādei līguma ietvaros, un dokumenti, kas apliecina to atbilstību prasībām.</p>
	<p>2. HIGIĒNAS PAPIĒRS <i>(prasība tiek piemērota, ja tiek iepirkts attiecīgais produkts)</i> Visām salvešpapīra precēm, kuras pretendents ir jāpiegādā Pasūtītājam līguma ietvaros, ir jāatbilst prasībām, kas paredzētas piemērojamos standartos.</p> <p>ATBILSTĪBAS PĀRBAUDE. Pretendentam ir jāiesniedz to izstrādājumu saraksts, kuri tiks piegādāti līgumslēdzējai iestādei līguma ietvaros, un dokumenti, kas apliecina to atbilstību prasībām. Ieteicamais piemērojamais standarts ir LVS EN ISO 14024:2018.</p>

5. TĪRĪŠANAS PAKALPOJUMU ZAĻAIS PUBLISKAIS IEPIRKUMS

Iepirkuma dokumentu sastāvdaļas	ZPI prasības un kritēriji
Iepirkuma līguma priekšmets	Videi draudzīgi tīrīšanas pakalpojumi.
Tehniskās specifikācijas	<p>1. PRASĪBAS TĪRĪŠANAS UN MAZGĀŠANAS LĪDZEKĻIEM UN PIEDERUMIEM</p> <p>Tīrīšanas līdzekļiem, ko izmanto uzņēmumi, kas sniedz tīrīšanas pakalpojumus, jāatbilst attiecīgajiem ZPI kritērijiem par izmantojamajiem tīrīšanas līdzekļiem.</p> <p>ATBILSTĪBAS PĀRBAUDE. Pretendentam jāiesniedz izmantojamo produktu saraksts kopā ar pierādījumiem par atbilstību ZPI kritēriju specifikācijām, kas minētas iepriekš 4.–9. iedaļā.</p>
Iepirkuma līguma izpildes noteikumi (attiecas uz līgumiem, kas noslēgti par regulāru telpu uzkopšanu un līguma darbības termiņš pārsniedz 6 mēnešus)	<p>1. PĀRSKATS PAR VIDES VADĪBAS SISTĒMU</p> <p>Pēc pirmajiem sešiem līguma darbības mēnešiem un vēlāk katra līguma darbības gada beigās darbuuzņēmējam jāiesniedz pārskats, norādot izmantoto tīrīšanas līdzekļu nosaukumus un daudzumu. Attiecībā uz produktiem, kas nav minēti sākotnējā piedāvājumā, darbuuzņēmējs iesniedz vajadzīgos pierādījumus par atbilstību tehniskajām specifikācijām.</p> <p>ATBILSTĪBAS PĀRBAUDE. Pārskati, kuros sniegts izmantoto produktu uzskaitījums. Piegādātājam turklāt jāspēj pamatot tīrīšanas biežumu un izmantojamo produktu sortimentu.</p> <p>2. PERSONĀLS UN DARBA ORGANIZĀCIJA</p> <p>Visam tīrīšanas pakalpojumu sniegšanā nodarbinātajam personālam jānodrošina regulāra kvalifikācijas celšana dažādu darbu veikšanā, kas saistīti ar līguma priekšmetu. Kvalifikācijas celšanas pasākumiem jāaptver jautājumi par tīrīšanas līdzekļiem, metodēm, aprīkojumu un izmantojamām ierīcēm, kā arī atkritumu apsaimniekošanas jautājumi un veselības, drošības un vides aizsardzības aspekti.</p> <p>ATBILSTĪBAS PĀRBAUDE. Pasūtītājam jābūt pieejamiem uzskaites datiem par šiem mācību pasākumiem (ievadmācībām/arodmācībām).</p>

6. PAPILDINFORMĀCIJA

CAS NUMURS

CAS (*Chemical Abstracts Service*) numurs ir starptautiski atzīts identifikācijas numurs, ko katrai zinātniski aprakstītai ķīmiskai vielai piešķir Informatīvais ķīmijas dienests (Amerikas Ķīmijas biedrības struktūrvienība), bet atzīst visa pasaulē. CAS reģistrā iekļautas vairāk nekā 129 miljoni dažādu organisku un neorganisku ķīmisku vielu un savienojumu. Tas palīdz izvairīties no pārpratumiem, jo ķīmisko vielu aprītē vienai un tai pašai vielai var būt dažādi nosaukumi.

I TIPA VAI ISO 14024 EKOMARĶĒJUMI

I tipa vai ISO 14024 (skat. standartu LVS EN ISO 14024:2018 "Vides marķējumi un deklarācijas - Pirmā tipa vides deklarācijas - Principi un procedūras") ekomarķējumu piešķiršanai galvenos kritērijus nosaka neatkarīga iestāde, un tos pārrauga ar sertifikācijas un auditēšanas palīdzību. Tādējādi tie ir ļoti caurskatāms, uzticams un neatkarīgs informācijas avots. Šiem marķējumiem ir jāatbilst šādiem nosacījumiem:

- prasības marķējumam balstās uz zinātniskiem datiem;
- ekomarķējums ir pieņemts, piedaloties visām ieinteresētajām pusēm, piemēram, valsts iestādēm, patērētājiem, ražotājiem, izplatītājiem un vides organizācijām;
- ekomarķējums ir pieejams visām ieinteresētajām pusēm.

Publiskajā iepirkumā attiecīgā iepirkuma rīkotāji var pieprasīt, lai tiktu ievēroti konkrētam ekomarķējumam noteiktie kritēriji un ekomarķējumu varētu izmantot kā vienu no atbilstības pierādījuma veidiem. Pasūtītājs var prasīt īpašu ekomarķējumu kā pierādījumu izstrādājuma atbilstībai noteiktajām prasībām, ja tiek ievēroti PIL 21. panta nosacījumi. Bez tam iepirkuma rīkotāji var izmantot tikai tos ekomarķējuma kritērijus, kas attiecas uz paša produkta vai pakalpojuma, vai ražošanas procesu īpašībām, nevis tos, kuri attiecas uz vispārējo uzņēmuma vadību.

TĪRĪŠANAS PAKALPOJUMI

Darba instrukciju izstrāde. Piemērots veids, kā samazināt tīrīšanai izmantojamo ķīmisko vielu daudzumu, ir nodrošināt, lai netiktu veikta pārmērīga tīrīšana. Darbuzņēmēji būtu jārosina darba instrukciju izstrādē ņemt vērā dažādām ēkas vietām atbilstošu tīrīšanas biežumu.

Izmantojamo tīrīšanas līdzekļu daudzuma samazināšana. Labs risinājums varētu būt darbuzņēmēju mudināšana visā līguma darbības laikā uzlabot pakalpojumu vides/veselības aizsardzības aspektus, izvirzot mērķus līguma nosacījumu pastāvīgai pilnveidošanai. Šajā nolūkā, piemēram, varētu noteikt, ka izmantojamo tīrīšanas līdzekļu daudzums katru gadu par zināmu procentuālo daļu jāsamazina; par to varētu pārliecināties, pieprasot no darbuzņēmējiem detalizētu informāciju par visu gadā izlieto to produktu daudzumu. Šajā gadījumā būtu svarīgi gādāt, lai regulāru kvalitātes pārbaūžu dēļ neciestu pakalpojumu kvalitāte. Varētu arī noteikt, ka darbuzņēmējiem jāpiedāvā automātiski maisītāji tīrīšanas līdzekļu atšķaidīšanai, lai nodrošinātu tīrīšanas līdzekļu optimālu izlietojumu.

Izmantojamo tīrīšanas līdzekļu sortimenta optimizēšana. Vairāki produkti, ko parasti izmanto, veicot tīrīšanas pakalpojumus, nereti tiek lietoti pārāk bieži vai to lietošana no higiēnas viedokļa vispār var nebūt nepieciešama. Pie šādiem produktiem pieder tualetes poda atsvaidzinātāji, piedevas ūdens tvertnei, dezodorējošas tīrīšanas tabletes pisuāriem, gaisa atsvaidzinātāji, ķīmiski kanalizācijas cauruļu tīrīšanas līdzekļi, veļas mīkstinātāji, grīdas kopšanas līdzekļi, kuru pamatā ir ūdenī nešķīstoši polimēri, dezinfekcijas līdzekļi, aerosola baloni un propelenti.

ATBILSTĪBAS PIERĀDĪJUMI

Ja kritēriju verifikācijā noteikts, ka var izmantot citus atbilstošus apliecinājuma veidus, tie var būt ražotāja sagatavota tehniskā dokumentācija, atzītas iestādes izdots testēšanas pārskats vai cits atbilstošs apliecinājums. Pasūtītājam katrā konkrētā gadījumā būs jāizvērtē, vai iesniegtos pierādījumus var uzskatīt par atbilstošiem no tehniskā/juridiskā viedokļa.

CITAS ZPI PRASĪBAS UN KRITĒRIJI

MK 20.06.2017. noteikumi Nr. 353 „Prasības zaļajam publiskajam iepirkumam un to piemērošanas kārtība” paredz iespēju publiskajā iepirkumā piemērot arī citas, noteikumos neminētas ZPI prasības un kritērijus, ja tie attiecināmi uz iepērkamo preču un pakalpojumu grupu vai būvdarbiem, nodrošina brīvu preču un pakalpojumu kustību, vienādas iespējas piegādātājiem, atklātību un prasību samērību un nepieļauj diskrimināciju (MK not. 8. p.).

Ja pasūtītājs vai sabiedrisko pakalpojumu sniedzējs nolēm j publiskajā iepirkumā izmantot papildus ZPI prasības un kritērijus, ieteicams iepriekš izvērtēt savas iespējas, jo stingrāku vides prasību uzstādīšana bieži vien saistīta ar ekspertu iesaisti, lai noteiktu iesniegto piedāvājumu atbilstību šīm prasībām. Tāpat jāveic tirgus izpēte, lai pārliecinātos par atbilstošu videi draudzīgu alternatīvu pieejamību tirgū.

Ja tomēr pieņemts lēmums preču vai pakalpojumu iegādē izvirzīt stingrākas vides prasības, viens no ieteicamajiem šādu prasību piemēriem ir ES ZPI kritēriju izvērstais (visaptverošais) līmenis (skat. http://ec.europa.eu/environment/gpp/eu_gpp_criteria_en.htm), jo arī šie kritēriji, tāpat kā MK noteikumos Nr. 353 ietvertie, attiecināmi uz konkrēto iepērkamo preču un pakalpojumu grupu vai būvdarbiem, nodrošina brīvu preču un pakalpojumu kustību, vienādas iespējas piegādātājiem, atklātību un prasību samērību un nepieļauj diskrimināciju, turklāt tiem formulēta arī atbilstības pārbaudes (verifikācijas) metode.

AR IZMAKSĀM SAISTĪTI APSVĒRUMI

Eiropas Komisijas 2007. gadā veiktā pētījumā par ZPI izmaksām un ieguvumiem analizēta ekoloģisku (ar ekomarkējumu marķētu) tīrīšanas līdzekļu iepirkuma izmaksu ietekme uz uzņēmumu kopējo tīrīšanas budžetu. Ievērojot to, ka 92–97 % līdzekļu tiek tērēti personāla izmaksu segšanai, produktu cenu atšķirības uzņēmumu kopējo tīrīšanas budžetu ietekmē ļoti minimāli.